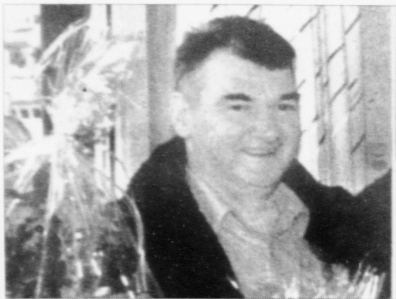

Oddur bróðir til áminningar...

Bráðliga koma ófrættabodini at Oddur bróðir var farin um deyðans gátt, mitt í lívsyrki sínum. Umborð á Sancy var lívstráður hansara bráðliga kvettur, og á miðari nátt tann 13. oktober vóru vit vakt við teimum sorgarboðum, at Oddur hevði lagt áramar inn fyrri seinastu ferð - at lívsfjórður hansara var rógvin.

Spyrjandi drýpa vit høvur, men svar fáa vit onki - handan tjaldid valdar tøggin, deyðans kvirra. Vit, sum eftir eru, standa spyrjandi hvat tað mundi vera, sum gjórdi, at just hann mátti úr raðnum - hann skuldi jú átt mong góð ár enn eftir í væntu. Mist hava vit ein góðan bróðir og saknarin kennist sáur. Men í stóru sorg okkara fara vit í hvør sínum lagi at taka við, har hann slepti og bera forningin longur fram á vegin.

Oddur var elstur av okkum 8 systkjumum og fór longu sum 14 ára gamal sjövegin. Fyrsta túrin á sjónum var við Yvonne í 1952, og seinni var hann eisini m.a. við Tummas við Kráir, Leiki og Polarborg 2. Við Grønlands ísbardu strendur, undir Íslandi, við Noregs strendur og á føroysku havleiðunum, baldist Oddur ein stóran part av lívi sínum. Arbeiddssamur og við trúfesti rókta hann starv sitt til lítar, í kærleika til tey sum hann varðaði av. Tíðirnar tá Oddur var ungur, vóru truplar og hjá okkum, sum í nógvum øðrum fiskimannaheimum, var neyðugt at øll lyfti í felag. Av okkum systkjumum var tað Oddur sum tók tey tyngstu tøkini, tá ástóð, men hetta tósaði hann, lítillátin sum hann var, ongantíð um.

Skapandi evnini hjá Oddur komu veruliga til sjónar, tá vit fóru at tosa um at fáa skip til bygðina. Við ótrúligum eldhuga arbeiddi hann fyrri at náa lívdeymri sínum, hetta at kunna seta fótur á egið skipadekk, og tað er fyrst og fremst honum at takka, at vit náddi at fullføra ætlan okkara. Og neyvan hevur Oddur kent seg glaðari enn tann dagin, tá Sancy stovndi inn Vágsfjórð og legði at bryggju í heimbygðini. Fáum unnist at siggja lívdeym síni gerast veruleika, men her lagði lagnan tað soleiðis, at Oddur fekk uppfyllt ynki sitt, fekk starv á sama skipi og kom eisini at gera seinastu ferð sína á sjónum við fari sínum.

Tá vit umrøddu spurningin at víðka virksema okkara til eisini at umfata fiskavirkni á landi, var Oddur eisini har við áráði sínum og stuðlaði fult út. Tað at skapa fyrirteytir og okja um arbeidsplass í heimbygðini, var hansara hjartamál og aftur her eydnaðist okkum í góðum samstarvi at røkka máli okkara, við stovnssetanina av fiskavirknin Sancy Seafood.

Vit hava tað seinasta árið luttið í gleðislotum saman við Oddur. Í november seinasta ár helt Oddur stóran føðingardag í húsum sínum á Gjógvarabø og gleddi tað hann ómetliga at siggja so stóra fjøld av vinum og skyldfólki, ið mott vóru at heilsa honum á sekstíára degnum. Og nú aftur í juli í ár, tá Joan og hann gingu saman í hjúnalag og honum aftur untist at vera saman við næsta fólki sínum, í góðum veitslulagi. At lagnan skuldi laga tað so, at bert trýggjar mánaðir eftir skuldi lívstráður hansara verið avkvettur, tað grunaði onginn. Men hetta eru so treytirnar okkum menniskjum eru tillutadar.

Vit fara at enda hesi minningarorð um teg kærri Oddur og fari at takka tær fyrri alt tú vart fyrri okkum. Góð minnir liva. Hóast myrk skjóggj fjala sólina og onginn glotti tykist at hóma, so vita vit at ein dag kemur sólín fram aftur í ljósið og lættir sorg okkara. Vit minnst teg við takksemi og virðing og takka fyrri árin okkum untist at liva og virka saman við tær. Hvíl í friði.

Systkini

Viðmerking:

Rættleiðing til fyra lestrarveggleiðarar

8. okt í ár hevði eg grein í bløðunum um útbúgvingarpolitikk og fullveldi. Greinin, sum var ein roynd at seta hol á kjakið um, hvussu vit føroyingar kunnu fáa breiðari útbúgvingarmøguleikar fyrri ungdomin, so hesin í størri mun kann fara út í heim at lesa. Greinin hevur eftir øllum at døma rakt skeivt, tá fyra lestrarveggleiðarar kenna seg illa viðfarnar í greinin. Hetta kemur til sjónar í eini grein frá 29. okt., sum tey nevna "Hví fert tú lætt um sannleikan, Annita á Friðriksmørk".

Har siga tey ríktig mæla, har lopið á tey við at niðurgera teirra yrki. Tey skriva m.a. í greinin "Tað kennist ikki sprot hugstoytt at vera niðurgjörður í fjølmjóðum bert av politiskum dýmum. Skalt tú nú vera dagligur kostur í Føroyum, at fakkfólk, ið royna at gera sitt arbeiði til lítar mugu ofrast, "tí endamálið halgar gerðini".

Nú veit eg ikki við hvørjum brillum, greinin varð lís. Men hon er bæði spaklig og jarðbundin, og hon loypir als ikki á nakrar lestrarveggleiðarar heldur enn nakran annan. Hetta var heldur ikki meiningin - hvorki beinleiðis ella óbeinleiðis!

Tey sitera meg fyrri at siga, at "tað skal vera lættari at nema sær útbúgving uttan fyrri Norðurland, um Føroyar fáa fullveldi", tað var nú ikki orðarett soleið.

is, men tað sum eg hinvegin royni at siga undir teiginum "aljóðagerðing" er, at lond við fullveldi kunnu sjálfstøðugt gera millumtjóða avtalur. Og so endi eg tann teigin við at siga, at "higartil hevur hetta ikki verið møguligt, tí slíkar avtalur kunnu bert gerast við Danmark".

Byrokratíð

Tá eg tosi um byrokrati, verður spurt, hvat tað er fyrri byrokrati eg hugsi um: "Tú mást meina, at tað at fylla út umsóknarblað er byrokrati, sum vit sleppa undan, um vit fáa fullveldi". Nei, tað hugsi eg ikki. Men, tað er at fara í so lætt um evnið at siga, at tað einasta, tú skalt kunna og hava kunneleika til, er at fylla eitt umsóknarblað út, tá tú fert út í heim at lesa!

At koma til annað land, annan heimspart, við fremmandum máli, fremmandari mentan, øðrum liviumstøðum og hvørs skipanir eru ymiskar frá landi til land, krevur, at tú útvegar tær ymsar upplýsingar, um tað seta seg niður í tí landi tú fert til. At fara til Danmarkar er onginn trupulleiki í so máta, tí vit hava jú lestrarveggleiðarar, Ráðgevingina í Føroyahúsinum og føroyingarfelag runt um í Danmark, umframt okkum øll, sum hava royndir hagani. Vegleiðingin hagar er jú framúr.

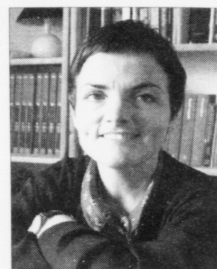
Pengar

Eg verið spurð, um eg kenni eina føroyska skipan, sum nevntist ÚSUN. Hana fekk eg m.a. gjøgnumgingna, tá eg fyrst í '90-unum var inni á gólvinum hjá LFU-veggleiðingini, fyrri at skaffa mær upplýsingar um tað at lesa uttan fyrri Norðurland. Og sum forkvinnu í MFS tíðarskeiði 94-95, setti eg meg nakað inn í nokur viðurskipti hasum viðvikjandi; og tað kom m.a. til góðar, tá vit í MFS við hjál frá LFU-ráðgevingini, (har hjálpin ikki skortaði), skipaðu fyrri kunningarfundum í Føroyum, um tað at fara út í heim at lesa. So tá tað verður sagt "Tú hevur ongantíð tósað við okkum, tú hevur ongantíð verið inni á lestrarveggleiðingini á Føroya Studentaskúla og HF-skeiði, og tú hevur ongantíð verið inni á gólvinum í vegleiðingini í LFU. Veist tú yvirhøvur, at vit eru til???" so er tað ikki heilt rætt, men hevur hinvegin heldur ikki so nógv við málið at gera.

Annars var tað gott, at komið var inn á SU og ÚSUN-skipanina í greinin, tí tað eru kanska ikki øll, sum hava tað fyrri neyðini, ið kenna hasi viðurskiptini.

Umberíð meg

Tá eg í greinin skrivi, at m.a. pengar seta stopparin fyrri hjá vanligu pisuni, sum vil nema sær víðari útbúgving longur burtur enn í Danmark.

mark, og lestrarveggleiðararnir siga, at tað er ikki so, átti eg kanska at tikið orðini í meg aftur!

Kjarnin í málinum

Um vit nú halda okkum til kjarnina í málinum, so kann hon orðast nakað soleiðis:

- hvussu fáa vit útbúgvið ungdomin meiri úti í heimi enn verandi, og
- í hvussu stóran mun er hetta ynksiligt fyrri vinnu og fyrri samfelag?

Skilji eg lestrarveggleiðararnar rætt, sum eru serkøn á økinum, so verður sagt, at:

- byrokratíð hevur onki uppá seg,
- peningaliga loysir tað seg líka fram, og
- vegleiðingin á økinum er framúr

so kann ein spyrja seg sjálván: hvat er tað so? Og hvar áttu vit at tikið fatt? Kanska m.a. hesi fakkfólk, sum dagliga arbeida við evninum, hava eitt boð?

Við virðing fyrri yrki tykkara og við vón um betri samstarv.

04. nov 1999

Blíðar heilsanir
Annita á Friðriksmørk

Viðmerkingar til samráðingaruppleggið um fullveldi

Nú nærkast tíðin til Føroya Landsstyri skal til samráðingar við donsku stjórnina um fullveldisætlanina.

Málið er einfalt. Føroyingar biðja nú um at fáa staðfest ognarrættin til land okkara. Afturfyrri bjóða vit dýmum, at teir kunnu minka ríkisstuðulin burtur í einki yvir eitt áramál.

Meir enn 70% av føroyingum vilja taka ræðið av egnum landi, og allarfestu danir hava sambært einari veljarakanning herfyri onki ímóti at Føroyar fáa sjálfstýri.

Tað er virðiligt av føroyingum at taka ábyrgd, og tað er virðiligt, um danir vilja ganga við til eina skiftistíð, sum ger at Føroya land klárar at fóta sær uttan ríkisveiting.

Tað lagna er, at danska stjórnin roynir at gera alt, hon kann, fyrri at steðga fullveldisætlanina, sjálfv um tað danska fólkið ikki er ímóti føroyskum fullveldi.

Hví er danska stjórnin ímóti føroyskum fullveldi? Teir koma í framtíðini at spara eina góða milliard ár-

liga, og teir sleppa undan at klandrast við føroyingar um stórt og smátt.

Tað tykist onginn ivi vera um, at fyrri teir hava Føroyar stóran trýðning, men hvønn? Tað siga teir onki um. Er tað oljan teir eru úti eftir, ella hava Føroyar í dag og í framtíðini framvegis eitt stórt strategiskt virðið, sum danir framhaldandi skulu hava vinningin av? Eg bara spyrji, okkurt er.

Donsk strategi

Danska stjórnin hevur lagt ætlanir fyrri, hvussu teir skulu forða fyrri at føroyingar fáa fullveldi. Hesar ætlanir ganga út uppá, at forða fyrri at føroyingar nakrantíð koma til samráðingarborðið við fullveldisætlanina. Tí hvussu skulu teir sleppa undan at ganga føroyingum á móti? Vit biðja bara um okkara land, og vit bjóða teimum at minka ríkisveitingarnar burtur í onki afturfyrri.

Teirra strategi gongur lutvíst út upp á at ræða føroyingar, soleiðis at veljarakanningar fara at vísa at

meirluti ikki er fyrri at taka ábyrgd nú. Hesin háttur varð nógv brúktur undir kreppuni. Teir höttu føroyingar til at ganga við til kreppuloysnirnar, m.a. at keypa Føroya Banka. Tá mótparturin setur fram höttanir í samráðingum, er tað so at siga altíð klókast, ikki at lata seg ræða, tí tann, ið höttir, manglar aloftast reell argument fyrri sínari meining.

Ein annar liður í strategini, er at júka upp í saman, at føroyingar mugu finna eina breiða semju, áðrenn teir koma til samráðingarborðið. Ein breið semja fæst bara um andstöða og samgonga semjast. Danir vita, at um teir klára at lumpa føroyingar, at finna eina breiða semju, so verður fullveldisuppleggið so nógv útvatnað, at tað ikki er eitt fullveldisupplegg longur.

Um danska stjórnin fær sín vilja, so sleppa teir frá at samráðast um fullveldi. Tað gera føroyingar sjálvir, samgonga móti andstöðu. Smart ha?

Tá eru danir slopnir úr

knípuni, tí tað verður sera trupult fyrri teir, um føroyingar koma at biðja um sitt eigna land, og bjóða donum eina framtíðarsparing upp á eina góða milliard árliga afturfyrri, og teir tá, ikki vilja spæla við.

Hvørji argumentir hava teir ímóti, at geva okkum tað vit eiga, okkara land?

Hvussu skulu teir greiða umheiminum frá, hví teir ikki vilja lata føroyingum tað, teir eiga?

Hvussu skulu teir greiða frá, at teir ikki vilja geva okkum eina hóskandi skiftistíð, sum endar við at spara eina góða milliard árliga?

Mín áheitan til samgonguna er: Latíð tykkum ikki ræða. Farið og samráðist um fullveldi. Tað er eitt rættvisiskrav. Latíð andstöðuna sita eftir, um hon ikki vil við.

Tá úrslitið fyriliggur fer Føroya fólk at taka undir við tí. Tað fer tíðin at vís.

Atli Gregersen